

WŁOCŁAWSKIE

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII.

Toruń

Prenumerata:
na miejscu mk.
5800, na prow.
mk. 6400. Za
odnoszenie do
domu dolicza się
800 mk.
Ogłoszenia za
wiersz nonparel.
Pierwsza strona
450 mk., druga i
trzecia 350 mk.
czwarta 8-lamo-
wa 150 mk. Ogł.
drobne po 150m.
za wyraz, tłust.
druk, podwójnie.
Najmn. ogł. 1500
mk. Dla zagran.
ceny o 200 proc.
wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE GODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

POSZUKUJĘ dużego placu

z szopami i budynkami
gospodarczymiw bliskości kolei ewent. w centrum
miasta. Oferty do Księgarni Neu-
mana, Cyganka 26.

Sprzedam 15 akcji Cukrowni „Dobre”

Oferty nadsyłać Księgarnia Neumana
w Włocławku dla N.

Religia żydów społecznych.

Chcąc mówić o religii żydowskiej, trzeba przede wszystkim określić bliższą okoliczność, o której mianowicie religii żydowskiej mówić się zamierza. Albowiem istnieją [dwie religie żydowskie, nie społecznie, jak różne wyznania chrześcijańskie, lecz w kolejnych wiekach. Jedna, pierwsza w porządku czasu, to religia starotestamentowa, starozakonna, mojżeszowa. Druga to religia... Logika samochcąc podsuwa tu określenie »nowotestamentowej«, »nowozakonnej«. Atoli rzeczywistość zakłada momentalnie protest przeciw zapędowi logiki. Religia nowotestamentowa istnieje i logice staje się przez to zadość, ale to jest religia Chrystusowa. Jej to poprzednicą i zwiastunką była starozakonna.

Czemże przeto jest religia żydów ery chrześcijańskiej, żydów społecznych?

Na to odpowiada broszura X. prof. Kruszyńskiego pod powyższym nagłówkiem.

Nie jest to już religia Starego Zakonu, mimo iż uprzejmie prawodawstwo chrześcijańskie zowie żydów starozakonnymi, a flirt lewicowo-asymilatorski nazywa ich u nas polakami wyznania mojżeszowego. Religioznawstwo nie ma nic wspólnego z temi określeniami. W świetle nieublaganej rzeczywistości, którą stwierdza i wyjaśnia nauka, religia żydów społecznych jest zazwyczajnym wytworem przedchrystusowych: zwyrodnieniem, którego proces rozpoczął się na czas dłuższy przed przyjściem Chrystusa i spowodował odrzucenie Go przez żydów. W dalszym zaś swoim rozwoju zrodził ideę antychryzmu, która stała się duszą nowej religii żydowskiej, jak mesjanizm, chrystyzm, był duszą starej.

Zapłodniona tą ideą potępiącą, szatańską, religia starotestamentowa zwyrodniała radykalnie. Było to świę-

tokradzkie tej religii pogwałcenie, które wydało na świat bękarta religii żydów społecznych.

Pod zabójczym tchem tendencji antychryzycznej, sama biblijna idea Jehowy skarlowała i wykaszała się w karykaturę Boga jednonarodowego, nienawidzącego wszystkie narody, prócz żydów.

To nie jest już Bóg Abrahamów i Jakóbów, który wprawdzie walczył za Izraelem przeciw jego wrogom, co było konieczne koniecznością środka do celów natury wszechludzkiej; ale który też w tych samych celach posyłał Jonasza do Niniwy, dotykał Izraela klęskami karnymi i skazywał go na wygnanie. To nie jest ten Bóg, który przez naród wybrany przygotowywał narody na przyjęcie Chrystusa.

W ślad za odrzuceniem Chrystusa musiała paść ofiarą także i zdrowa wiara w Tego, który Go posłał. Za nacjonalizacją Mesjasza poszła nacjonalizacja Jehowy. Za antychryzmem poszedł antyteizm.

Dlatego Chrystus, w jednej z najgwałtowniejszych utarczek z faryzeuszami, powiedział im: »Ani mnie nie znacie, ani Ojca mego. Gdybyście znali mnie, znałbyście i Ojca mego znali. «I znowu: „Wy z ojca diabła jesteście... Kto z Boga jest, słów Bożych słucha. Dlatego wy nie słuchacie, że nie jesteście z Boga”.

Jeśli ortodoksi żydowscy zachowali wiarę w Boga, choć w postaci zwyrodniałej, to jest to objaw zaśnieźdzonego konserwatyzmu i ciemnoty, niezdolnej do myślenia filozoficznego. W gruncie rzeczy jest to bożek, w którego próżnym wnętrzu siedzi szatan-antychryst.

To też wykształceni nowocześnie żydzi, którzy wyszli ze skorupy przesądów żydowskich, konsekwentnie odrzucili owego bożka i przeszli do otwartej niewiary, co nie przeszkadza im bynajmniej żywić uczuć i ujawniać dążeń antychryztycznych. Płaszczyna niewiary zlewa się pod tym względem z płaszczyną religii żydów społecznych.

Odpowiednio też filozofizują oni pseudomesjanizm żydowski, upatrując w przyjściu mesjasza w deklaracji Praw Człowieka, d. 18 lutego, 1790 roku (str. 47, 48).

Żydowski mesjasz filozoficzny to rewolucja przeciwna chrześcijańska, która jedną ręką daje boskie prawa ludziom, dziś proletarijotowi, a drugą wydziera je Bogu. Zatem odbiera ludziom najważniejsze ich prawo do Boga i prowadzi ich do zezwierzęcenia, aby mogli się stać bydłem roboczym żydowskim.

Ze skażonej idei Boga wypływa skażona etyka żydowska. Gdy Chrystus pogłębił i udoskonalił pojmowanie Dekalogu, to religia nowożydow-

ska wywróciła go na nice, ścieśniła jego ramy do samych tylko żydów i zwróciła ostrym kantem przeciw Chrześcijaństwu.

X. Kruszyński daje nam w specjalnym rozdziale przegląd Dziesięć orga w interpretacji żydowskiej.

Wykładnikiem religii żydowskiej, jej dogmatu i etyki, jest talmud, jedyna w gruncie rzeczy święta księga żydowska. Zajął on miejsce ksiąg Starego Testamentu, których żyd boi się instynktownie. Ma je spreparowane odpowiednio w talmudzie; w tym preparacie są już dlań bezpieczne.

Dlatego X. Kruszyński otwarcie nazywa religię nowożydowską talmudyzmem lub wyznaniem talmudycznym. Jest to określenie, jedynie zgodne z rzeczywistością, zatem i naukowe.

Nie zgodziłbym się atoli z Szan. autorem na wyrażenie, iż księgi St. Testamentu są »źródłem« społecznych wierzeń żydowskich, wyprowadzonych stamtąd »drogą swoistych interpretacji«. Ta właśnie swoistość interpretacji świadczy, że w te księgi święte zostały uprzednio złożone jajeczka, zniesione przez zwyrodniałą duszę żydowską. Z nich to właściwie zrodził się talmud ze swemi wielotyśięcznymi przepisami i swoją krętałą kazuistyką. Natomiast księgi święte uległy nadużyciu w charakterze bul-

jonu dla hodowli laseczników talmudycznych.

Stwierdzić też trzeba lapsus biblijstyczny w twierdzeniu, jakoby Izajasz przepowiedział ostateczne, pochrystusowe, rozproszenie żydów (II, 12). Odnośny tekst Izajaszowy jest prorocstwem mesjanicznym i mówi raczej o zgromadzeniu żydów z niewoli babilońskiej. Tę zresztą omyłkę wyjaśnia sam autor, stwierdzając, że to, zarówno jak i drugie, Jeremiaszowe, prorocstwo sami żydzi odnoszą do czasów pochrystusowych, co z ich stanowiska jest jedną z konsekwencji odrzucenia Chrystusa i oczekiwania wciąż przyjścia mesjasza wedle antychryztycznego serca żydów (60).

Wogóle broszura X. Kruszyńskiego daje nam wszechstronne i dokładne pojęcie o religii talmudycznej, a to na szerokim tle dziejowym.

Mając wśród siebie tylu obywateli wyznania talmudycznego, powinniśmy bezwarunkowo znać te źródła zakazania duszy żydowskiej, z którego płynie dla nas niebezpieczeństwo żydowskie. Tylko długotrwałość tego faktu nie pozwala nam zdumiewać się nad tolerancją dla takiego źródła trucizny która czyni zatrutych nią żydów gonogokami ludzkości.

X. Charszewski.

Pogrzeb ś. p. E. Niewiadomskiego.

W Cytadeli.

We wtorek w godzinach rannych się pogrzeb ś. p. Eligjusza Niewiadomskiego. W myśl zarządzenia p. Komisarza Rządu przybył do Cytadeli o godz. 4 rano z wozem żałobnym właśc. zakł. pogrzebowego p. Staniszewski, któremu w porozumieniu z rodziną powierzono ekshumację zwłok i przewiezienie ich na cmentarz Powązkowski.

Aktu ekshumacji dokonano w przeciągu półtorej godziny, przy słabym świetle paru latarni i pochodni. Obecni byli przy tej czynności przedstawiciele Komendy Cytadeli i policji oraz dwaj bratankowie zmarłego. Reszta rodziny wraz z mecenasem Kijeńskim oczekiwała za bramą Cytadeli.

Zwłoki wydobyto z drewnianej trumny i położono do drugiej metalowej wewnątrz, a dębowej zewnątrz.

Zlutowano wieko, przeniesiono na wóz żałobny, poczem orszak pogrzebowy skierował się ku bocznej bramie wyjazdowej, przy rogatce Zakroczymskiej. Zbliżał się bowiem termin przeznaczony przez p. komisarza Anusza—godzina 6 rano, po upływie którego wóz żałobny nie miał już być wypuszczony z Cytadeli. Na chwilę tę jednak nie czekano, trzy kwadransie

na szóstą opuszczono mury Cytadeli.

Za bramą dopiero zapalono latarnie, gdyż na zarządzenie władz wojskowych w odrębnie Cytadeli latarnie musiały być zgaszone.

U wyjścia też odebrano rodzinie słupek egzekucyjny, który chciała sobie zachować na pamiątkę.

Pochód żałobny.

Uformował się tu pochód żałobny, na czele którego stanął ks. Pietrzyk, za trumną najbliższa rodzina, znajomi i przyjaciele zmarłego, oraz tłum publiczności, który rósł stopniowo w miarę zbliżania się do cmentarza.

Po drodze przyłączyło się do pochodu dwóch księży Kapucynów.

Na ulicy Dzikiej koło zakładu kamieniarskiego, Lubowidzkiego, pochód na chwilę się zatrzymał. Wyprężnięto konie i garstka młodzieży akademickiej pociągnęła wóz żałobny aż do samego kościoła.

Przy kościele oczekiwały już tysiące osób, a kościół po przybyciu orszaku żałobnego wypełnił się po brzegi.

W kościele i na cmentarzu.

W środku na katafalku wśród zieleni i kandelabrow ustawiono trumnę

DACHÓWKĘ pięknie wypaloną, pierwszej i drugiej klasy, mianowicie: Karpiówkę, teliówkę, mlich-mniszkę,
CEGLĘ MASZYNOWĄ,
WAPNO, CEMENT
I TRZCINĘ SUFITOWĄ
 POLECA: **JAN KLĄBECKI** Brzeska 8
 WŁOCŁAWEK

zaruconą wieńcami i kwiatami, Po żałobnej Mszy św. celebrowanej wśród uroczystej ciszy przez ks. Petrzyka w asystencji dwóch księży Kapucynów, grono najbliższych przyjaciół zmarłego wyniosło na barkach trumnę na cmentarz.

Od kościoła aż do grobu utworzył się szpaler publiczności, wśród którego przeszedł kondukt żałobny.

Mimo wczesnej pory cmentarz był przepelniony. Droga, którą pochód podążał, wysłana była wieńcami i gałązkami choiny.

W skupionej ciszy pochód żałobny zatrzymał się u grobu, gdzie nie wygłoszono żadnych mów. Jedna myśl ogarnęła wszystkich: myśl o powadze i smutku chwili, jeden żal ścisnął serca żal, który nie zna słów. Tłum uczył milczeniem dostojnym wielką tragedję.

I tylko, gdy po odprawionych egzekwiach i modłach spuszczone trumnę do grobu odezwały się wzruszone okrzyki: Cześć mu!

Potem odśpiewano Rotę. Dziwnie załamywał się głos śpiewających, w oczach wielu błyszczały łzy...

Na grobie zwracał uwagę wieńiec od Towarzystwa Polsko-Francuskiego i od Ligi Polek amerykańskich.

AUXILIUM SCHOLARUM JAKO POMNIK NIEZNANEMU ŻOŁNIERZOWI.

P. Bolesław Matuszewski ogłasza odezwę, w której mówi:

Śmiem przedłożyć opinii publicznej mój projekt pomocy dla młodzieży. Inne narody, zasobniejsze od nas, mające starą machinę państwową budują pomniki zasłużonemu żołnierzowi. Nas nie stać na pomniki z brązu i marmuru, wystawmy inny, żywy pomnik. Niech powstanie wielki gmach, dom młodzieży tu w Warszawie pierwszej, gdzie znajdzie ona ojcowską opiekę i mieszkanie, życie i możliwość pracy naukowej. A w jego środku, na honorowym miejscu, niech zostaną złożone w skromnym sarkofagu zwłoki nieznanego żołnierza. Pod sarkofagiem w podziemnych sklepniach powinny z należąca czcią być

złożone rozsypane po całym kraju poniewierające się kości polskiego nieznanego żołnierza. Uczymy go najlepiej, gdy okażemy pomoc pozostałym przy życiu jego dzieciom i bliskim towarzyszom, studentom i uczniom.

Pierwszeństwo przy przyjmowaniu do szkół winny mieć dzieci: a) poległych, b) inwalidów, c) odznaczonych, d) frontowych żołnierzy innych oddziałów, f) pracowników instytucji i towarzystw pomocniczych, Narówni z niemi traktować należy potomków uczestników powstania i zesłańców na Sybir. Taka segregacja jest zupełnie możliwą, obecnie n. p. w gimnazjach państwowych, pierwszeństwo mają dzieci urzędników i oficerów. Przy takim jednak trybie okazałoby się niewątpliwie, że znakomita większość dzieci przyjętych do szkół nie ma za co się kształcić, że choćby otrzymywała oświatę darmo, to nie będzie miała na książki, ubranie a nawet życie. Projektowane przemennie Auxilium Scholarum miałooby na celu dać dzieciom żołnierzy i ich bliższym oraz tym, co faktycznie przysłużyli się ojczyźnie i przyjęci zostali w myśl wymienionej wyżej zasady, możliwość kształcenia się, której im udzielić nie mogą ich biedne rodzice.

W Komitecie organizacyjnym Auxilium Scholarum powinni zasiąść ludzie najbardziej zasłużeni ojczyźnie ze wszystkich stronnictw i obozów w państwie.

W nadziei, że myśl moja zasadniczo pobudzi całe społeczeństwo do czynu i urzeczywistni ją, złożyłem na ten cel 10.000.000 mk. w Banku Zjednoczonych Ziemi Polskich do dyspozycji formującego się Komitetu.

Dobrze im tak!

Marka niemiecka, gnębiąca markę polską, znalazła się na jednym z nią poziomie; na dzień tego samego dołu, który pod nią kopała.

Ci, co spekulowali na kursie marki niemieckiej, skupując ją za marki polskie, płacąc po 20 i więcej jednostek polskich za jednostkę niemiecką, zrobili haniebną plajtę.

A byli to nie sami tylko cudzoziemcy krajowi. Ci bodaj nawet, jako sprytniejsi i obdarzeni lepszym węchem giełdziarskim, owszem, jako

spółwyznawcy członków mocarstwa finansowego, robiącego kursy walut, mający przeto możność czerpania wiadomości giełdowych z pierwszej ręki, — ci mogli wycofać się w porę z niebezpiecznej imprezy.

Ofiarą padli przedewszystkiem spekulanci pochodzenia polskiego, którzy grając na niżkę waluty polskiej, sprawowali się, jak cudzoziemcy krajowi, tylko bez ich sprytu.

Skupywali i skupywali walutę niemiecką, kiedy, w stosunku do polskiej, szła w górę. Płacili więc ceny najwyższe. Tymczasem ta waluta zaczęła spadać. Niepodobna było tracić, przeto trzymało się ją, w nadziei, że znowu pójdzie w górę. Lecz ona uparła się i wciąż spadała. Jakby wzięła na kiel, by zadrzeć ze swoich wyznawców. Taką już powzięła tendencję spadkową. Aż spadła do równi z nienawistną rywalką polską.

Żal było stracić niewiele, straciło się wszystko.

Mieszkańcy Włocławka opowiadają sobie o jednym ze swych spółbywateli, że w ten sposób przespekulował parę dziesiątków milionów.

Ktoś inny „urządził się” jeszcze wspanialej.

Nakupował dolarów. Dolary zaczęły spadać: za rządów Michalskiego. Sprzedał połowę ze stratą, zachowując drugą połowę dla odegrania się. Tymczasem tendencja niżkowa na dolary nie ustawała. Sprzedał resztę z jeszcze większą stratą i kupił... marki niemieckie. Koniec historii, jak wyżej.

Tylko kupić postronk i powiesić się! Jedynie logiczne wyjście z przepaści bankructwa, gdy się wszystką wiarę, nadzieję i miłość włożyło w dążności do zrobienia majątku; jeżeli pieniądz stał się bożyszczem.

Czy można żałować takich bałwochwalców?

Dobrze im tak!

Za wiarę w cudzych bogów. Za dobrowolną, złośliwą głupotę, wierzącą w cudze bogi, mimo że one były skazane na bankructwo. Za działanie na szkodę Ojczyzny. Za krzywdę rodaków na pożytek wrogom. Za bezdenne samolubstwo.

Za to wszystko, dobrze im tak!

X. Charszewski.

Sprawa Lubania.

Od pp. Pruskich z Lubania otrzymujemy następujące wyjaśnienie z prośbą o wydrukowanie:

W numerze 20-tym Słowa Kujawskiego umieszczono artykuł p. t. „Błędny krok” zawierający szereg fałszywych wiadomości, a mianowicie:

1) Powiedziano tam: „Majątek Lubania był własnością Kapituły Włocławskiej i został w czasie powstania skonfiskowany przez zaborczy rząd rosyjski. Zaborczy rząd przywłaszczony sobie nieprawnie ten majątek, wypuścił go w dzierżawę p. Pruskiemu, ojcu obecnych dzierżawców”.

Ustęp ten nasuwa czytelnikowi myśl, że p. Pruski, ojciec musiał być w dobrych stosunkach z rządem rosyjskim, skoro zaraz po powstaniu 63 roku otrzymał od niego dzierżawę, (takiej myśli dopatrzeć się nie można. *Przyp. Red.* W rzeczywistości sprawa przedstawia się jak następuje: Majątek Lubania p./g. dzieła Kaczkowskiego „Donacje w Królestwie Polskiem” został skonfiskowany Kapitulie przez rząd zaborczy niemiecki na początku 19-go wieku, poczem, kiedy ta część Polski przeszła pod panowanie rządu rosyjskiego, to ten ostatni obdarzył Lubaniem swego generała Arsenjewa wkrótce po rewolucji 1830 roku. P. Pruski, ojciec zaś, sprzedawszy swój majątek w Lipnowskim w 1868 roku przyjął Lubanie od p. Feldta, który ze swej strony dzierżawił ten majątek od sukcesorów Arsenjewa.

2) Autor wymienionego artykułu twierdzi, że w pobliżu Włocławka nie miała Kurja Biskupia innego majątku państw. do wyboru. Otóż jest taki majątek, nawet lepszy od Lubania, a mianowicie Kąkowa Wola, dzierżawiona przez Niemca.

Ostatnie dwa punkty co do kupna majątku w Kutnowskim i co do opuszczenia Lubania były już przez redakcję wyjaśnione. *Przyp. Red.*

Jeszcze o tańcach.

Z powodu Encykliki miłościwie nam panującego Ojca św. Piusa XI jakoteż odezwy Kardynała Dalbora „o małpich tańcach” — śniem jeszcze na naszym gruncie włocławskim słów kilka dorzucić. Kobiety nasze, nie mogąc już jawnie walczyć z tak poważnymi głosami, usiłują w ten sposób podtrzymać prestige indyjsko-żydowskich tańców, iż wszystko zależy na tem jak się owe bezceństwa tańczą. Nie wchodząc już w technikę fokstrotów, onestepów i t. p., stawiam wprost zapytanie — czemu mazura, oberka, walca, kotyliona, niemożna przyzwolicie lub nieprzyzwolicie tańczyć i dlaczego osławionego kankana niepostarano się również ucywilizować, skromnym uczynić i jako takiego wprowadzić w porządne towarzystwa.

Mojem zdaniem, wszystko to są bezwstydną wykręty; co więcej panny z pensji u siebie w domu ćwiczą się w tych ohydnych tańcach, by w rozbawionem towarzystwie zajaśnieć całym blaskiem wiedzy zdobytej.

Warto również przytoczyć jak wiorowe tańce, a zwłaszcza polka zaczyna być tańczona. Tancerz z tancerką już nie trzymają się lekko za ręce obok ramienia, lecz tancerz kładzie zmęczoną lewicę na gorsie tancerki, a ta naodwrot prawicą jego szyję okala.

Wstańcie zacne nasze matrony z grobu i taką tym biesiadnikom wymierzcie chłostę, by im się odechciało plugawic staropolskie czyste obyczaje.

Paulina Miszewska.

7) A. KOŁTON. O SPIRYTYZMIE.

Jeżeli zaś czasem się zdarza, że medja męskie powodują nieraz chętnie materializację postaci niewieścich lub dziecięcych i mówić im każą, to znowu należy tłumaczyć w ten sposób, że medjum jest brzuchomówcą.

Przejdźmy teraz do zjawisk intelektualnych i wejrzymy na nie krytycznie. Oto co mówi o nich sam Aksakow, słynny spirytysta rosyjski: „Trzeba powiedzieć, że w rzeczywistości komunikacje spirytystyczne są banalne, zwykłe odpowiedzi lub wnioski, które normalnych zdolności medjum nie przekraczają, a po większej części zawierają komunały”. Jeżeli uczestnikom seansu wydaje się nieraz, że im medja objawiają rzeczy, o których wiedzieć nie mogły, to i to można wytłumaczyć. Medjum może z wyrazu twarzy, z nieznacznego i mimowolnego ruchu warg wyczytać myśl; albo sam sposób pytania i inne

okoliczności pozwalają medjum odgadnąć o co chodzi; wreszcie medjum domyśleć się może niejednego z przeszłości pytającego, znając obecny tryb jego życia, jego myśli i zapatrywania.

Zdarza się czasem, że objawienia medjów zdają się przekraczać ich siły umysłowe np. zaczynają mówić nieznanym pozornie językiem. I ten wypadek da się wytłumaczyć. Oto wiemy skądinąd, że w hypnozie można spotkać się z zadziwiającem wprost spotęgowaniem władz psychicznych (hypermnemja) i spotęgowanej wrażliwości zmysłów (hyperestezja). I tak na przykład u hipnotyka wzrasta czasem niezmiernie pamięć i dzięki temu odtwarza nieraz rzeczy, z którymi przynajmniej raz miał styczność, a o których już dawno zapomniał. Jeżeli więc medjum znajduje się w rzeczywistym stanie zachwyty, tak zwartym transie, to należy rozumieć, że ten stan patologiczny nie jest czem innym jak snem hypnotycznym, a ten zaś tłumaczy wszelkie nadzwyczajne objawienia, przekraczające jego zwykłe siły umysłowe.

Należy jeszcze zauważyć, że w taki stan przynajmniej napółhypnotyczny wpadają nietylko same medja, ale częstokroć i uczestnicy seansu, a stąd otwarte pole do halucynacji. Przed wpływami hypnotycznymi i sugestją nie mogą się uchronić i ludzie uczeni. I tak na przykład po kilku posiedzeniach z Eusapią Palladino skarżył się Lombroso i nasz Ochorowicz, że po tej próbie muszą doświadczenia zawiesić, aby odpocząć, bo inaczej czują, że muszą zwarjować. Tak samo inny spirytysta, Zöllner, po licznych seansach z Henrykiem Slade'm, objawiał w swoich pismach potem niezmierną, prawie patologiczną, nerwowość. Wreszcie i psychiatrzy orzekają, że posiedzenia spirytystyczne są jednym najniebezpieczniejszych czynników dla zdrowia, ponieważ powodują wielką liczbę neuropatyków.

Próby naturalnego tłumaczenia zjawisk spirytystycznych jednak nie zadowolają pod każdym względem. Istnienie bowiem niektórych faktów z tej dziedziny nie jest napewno udowodnione i to sprawia, że dzisiaj

nie można jeszcze wydawać o ich przyczynach i naturze ostatecznego wyroku. Spodziewać się trzeba, że przyszłość całą prawdę odkryje.

Niektórzy z antyspirytystów stawiają pytanie: „Cóż będzie, gdy zjawiska spirytystyczne nie dadzą się wytłumaczyć ani oszustwem, ani halucynacją, ani sugestją, ani żadną naturalną siłą psychiczną czy fizyczną?” Odpowiadają, że wtedy należy je przypisać jakiemuś nadprzyrodzonemu jestestwu rozumnemu. Tym zaś może być tylko zły duch. Sądziemy jednak, że pomimo iż odpowiedź taka, brana z punktu nauki chrześcijańskiej jest racjonalną, jednak nie jest znowu tak źle, aby uciekać się do takiej krańcowości. Świadczą o tem coraz to nowe odkrycia, przy pomocy których można w naturalny sposób zjawiska te wyjaśnić. I czyż na tem polu nie posunięto się znacznie?

Dok. nast.

Co niesie dzień?

LUTY

8

CZWARTEK

Dziś: Jana z Malty W., Emiljana M.
Słow.: Gniwomira.
Jutro: † Apolonji P. M., Cyrylla B.
Wschód słońca o g. 7. 5
Zachód o g. 18.45.
Wsch. księżycy o g. 24.21
Zachód o g. 10.37.

Nabożeństwo za ś. p. Eligjusza Niewiadomskiego będzie odprawione dzisiaj o g 8 i pół rano w kościele parafjalnym św. Jana.

Ogólne zebranie „Sodalicii“. W piątek dnia 9 go b. m. o godzinie wpół do 8-iej wieczorem w lokalu Gimnazjum im. Długosza obok katedry odbędzie się ogólne miesięczne zebranie „Sodalicii Królowej Korony Polskiej“. Zarząd uprasza wszystkich członków o punktualne przybycie.

Kwestja na budowę kościoła. W celu zasilenia biednej kasy nowej parafji, w nadchodzącą niedzielę 11-go b. m. urządzona będzie po ulicach miasta **kwesta** — znaczek na budowę kościoła św. Stanisława. Oceniając wielkie znaczenie nowo utworzonej za koleją placówki pracy duszpasterskiej, przyczynmy się groszem ofiarnym, w miarę możliwości hojnym, do dalszego rozwijania dzieła zbożnego.

Podziękowanie. Szanownej Radzie Miejskiej i Magistratowi m. Włocławka składam serdeczne podziękowanie za ofiarowane z sum miejskich na budowę kościoła św. Stanisława 500.000 mk.

Składam również serdeczne podziękowanie za ofiary na budowę kościoła niżej wymienionym, którzy złożyli: p. baron Kronenberg z Więca 100.000 mk., p. Krzymuski z Falborza 50.000, pp. Czesławostwo Strawińscy 20.000, pp. Bracia Szwarz 30.000, Pracownicy Ruchu Kolei 17.266, Stowarzyszenie pań z ul. Orlej 15.000, pp. Mroźewscy złota broszkę i kolczyki, p. Tadeusz Kuligowski 10.000, pp. Waclawostwo Jazwieccy 10.000, p. Władysław Kosmański 20.000, p. Władysław Świdziński 10.000, pp. Marjanostwo Gabryszewscy z racji ślubu 20.000, p. Andrzej Stefański 30.000, p. Jan Klockowski 20.000, p. Józefa Kietlińska 10.000, p. Stanisław Leszczyński 10.000, p. Marcin Majewski 15.000, p. Józef Kasprzak 10.000, p. Stanisław Olejnik 10.000, Zarząd Chr. Związków Zaw. Rob. 8.000, p. Jan Malkiewicz 10.000, p. Mar. Biesiadziński 10.000, p. Marja Pijanowska 10.000, p. Leopold Ciesielski 10.000, mieszkańcy wsi Korabniki i Krzywa Góra 167.000, p. Antoni Szolcman 10.000, p. Józefa Stolcman 15.000, p. Franciszka Stolcman 10.000, p. Marjanna Stolcman 10.000, mieszkańcy wiosek Stone i Kąty 25.000, mieszkańcy wsi Machnac 108.000, p. Szurpita 10.000, p. Ziółkowski 10.000, p. Pogodziński 10.000, p. Jan Ziółkowski 10.000, p. Jan Kredulski srebrną łyżkę i 5.000, p. Ignacy Michalski 30.000, p. Wl. Zabłocka 10.000, rodzina pp. Jankowskich 10.000, p. Marja Łachecka 10.000, p. Marcin Skowroński 20.000 2 mk. srebrne, p. Aniela Lewandowska 5.000 i srebrną łyżeczkę, p. Ludwik Lachowicz 1 r. sr. i 5.000, p. dr. Szokalski bilety pożyczki państwowej na 16.300, p. Stefania Rychter 2 obrączki złote, p. Marja Mendelska 10 rubli w zlocie, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Robotników 50.000 mk.

Stan zdrowotny. Za czas od 28 stycznia do 3 lutego r. b. stwierdzono w powiecie włocławskim następujące przypadki chorób zakaźnych: we Włocławku: 2 przypadki duru brzuszego, 1 przypadek błonicy, 4 przypadki odry, 2 przypadki gruźlicy płuc z wynikami śmiertelnymi;

w Brześciu-Kujawskim: 2 przypadki duru brzuszego.

Z sądu. W dniu 5 lutego r. b. Sąd Okręgowy we Włocławku rozpoznawał sprawę z oskarżenia byłego posterunkowego policji państwowej powiatu nieszawskiego Józefa Gniewkowskiego z art. 652, poz. 2 kod. kar. (niedbalstwo przy nadzorowaniu więźniów). Sąd po wysłuchaniu zeznań

świadków i wniosków podpr. p. Olaszewskiego, oraz obrony p. J. Tomaszewskiego, jako obrońcy z urzędu, Gniewkowskiego uniewinnił.

— W tymże dniu Sąd Okręgowy rozpoznal sprawę z oskarżenia Władysława Kotońskiego o sfalszowanie dokumentu. Po wysłuchaniu zeznań świadków i opinii biegłych, sąd uniewinnił Kotońskiego.

Z sądu. W tych dniach rozpatrywana była w sądzie okręgowym sprawa Jana Tomaszewskiego, posądnzonego o dokonanie kradzieży w kwietniu 1920 r. u swego majstra Antoniego Piaseckiego. Sąd po wysłuchaniu wniosków podprokuratora i po przesłuchaniu świadków czeladnika tapicerskiego Jana Tomaszewskiego uniewinnił.

Ostatnia zabawa karnawałowa. Stowarzyszenie Urzędników Skarbowych urządza w sobotę d. 10 b. m. w sali Stow. Urzęd. Państwowych, Kaliska i wieczór taneczny dla członków i zaproszonych gości.

Jak się dowiadujemy zabawa zpowiada się doskonale. Będzie już ostatnia urządzana w tym sezonie w sympatycznej sali, tak dobrze znanej stałym bywalcom.

Z cechu rzemieślniczego. Na zjazd rzemieślników chrześcijańskich do Łodzi wydelegowany został przez cech miejscowy krawiec Nowak.

Przedstawienie dla Milusińskich odbędzie się w nadchodzący poniedziałek i wtorek w sali teatrze Nowości o godz. 4 pp. na które złożą się Balet — „Śpiące lalki“ Świetliki i Krakowiak 4 pary i taniec niedźwiedzia, oraz obrazy mknące ilustrujące bajki, śpiew solowy deklamacja, oraz na zakończenie jednoaktówka „Polskromienie złończy“ — Wykonawcami wieczoru będą dzieci, które swoim rówieśnikom dadzą sumę uciechy. Bilety wcześniej nabywać można w księgarni Neumana.

Dodatek drożyzniany dla urzędników. Na wczorajszym posiedzeniu Rady Ministrów uchwalono wypłacić urzędnikom specjalny dodatek w wysokości 55 proc. poborów wypłaconych w styczniu.

Dodatek zostanie wypłacony 14 lutego.

Pasek na wille w Ciechocinku. Z Ciechocinka donoszą, że odbywa się pasek na wille. Przedsiębiorcy licytują się wzajemnie, podnosząc ceny wynajmu pojedynczych dworców do 10.000.000 mk. Ładna perspektywa na sezon kuracyjny. Kto będzie mógł jechać do Ciechocinka?

Wykup psów. Miejski czyszciciel odsprzedaje właścicielom złapane psy po 5.000 mk. Czy są w tym względzie jakie wskazówki co do cen?

Porównanie. W lipcu 1914 r. dryl 17 rzędowy kosztował 100, rubli rosyjskich zaś obecnie 2,200,000 mk.

Żądanie metalowców. Pracownicy metalowi zarządali 80% podwyżki za miesiąc luty t. j. 53 proc. podwyżki płacy i 27% na ubranie.

Ceny mięsa. Dnia 7 lutego notowano następujące ceny na mięso: funt wołowy 2,400—2,600 mk., cielęciny 2,400—2,600 mk., baranina 2,400—2,600 mk., wieprzowina 3,600 mk., schab 4,000 mk., słonina 6,000 mk.

Postrzelony. Zam. we wsi Brużanowie Juljusz Bremer został w nocy z 4 na 5 lutego postrzelony obok własnego mieszkania w udo. Drugim strzałem powalono psa, który szczekaniem wywołał Bremera z mieszkania. Przypuszczać należy, że chodziło tutaj o dokonanie kradzieży. Rannego Bremera przywieziono do szpitala św. Antoniego, skąd po dokonanej operacji odesłano do domu.

Kontrola sklepów tabacznycych. W d. 6 lutego urzędnicy miejscowej akcyzy dokonali obliczeń zapasów wyrobów tytoniowych w sklepach tabacznycych, celem ustalenia nowych cen.

Kradzież. Z krochmalni Borzyńca skradziono pas transmisyjny wartości 700 tys. mk.

KRONIKA POLICYJNA.

Z Komendy Policji. W Komendzie Policji otwarto ponownie listę kandydatów na policjantów. Przyjmowani będą wyłącznie ludzie inteligentni, dobrze piśmienni, nieskalanej przeszłości, pragnący zawodowo poświęcić się służbie bezpieczeństwa.

Za wyzysk. Rejznera piekarza, zam. przy ul. Warszawskiej, pociągnięto do odpowiedzialności za sprzedaż chleba po wyższych cenach.

Także rzeźnik. Patrol policyjny zatrzymał Szelągowskiego ze skradzioną zarzniętą kożą.

Czyj pies? W Komisarjacie m. Włocławka jest do odebrania pies — wyżeł, niewiadomego właściciela.

Do odebrania. W Komisarjacie m. Włocławka jest do odebrania koza niewiadomego właściciela.

— W Komisarjacie m. Włocławka jest do odebrania jałowka niewiadomego właściciela.

Kradzież. Marii Szymańskiej, zam. przy ul. Polnej № 113, skradziono kożę.

— Tomczakowi Tomaszowi, zam. przy ul. Cygance, skradziono sztukę materiału wartości 1.700.000 mk.

Wykrycie kradzieży. Chojnackiemu Tomaszowi, zam. w Smolsku, skradziono konia wartości 2.000.000 mk. Sprawców wyrzeto.

— Tejsze Piotrowi, zam. w Mostkach (gm. Dobiegniewo), skradziono świniaka wartości 800.000 mk. Sprawców wykryto.

KILKUWIERSZÓWKI.

Z POLSKI I O POLSCE.

× Na Śląsku został zamordowany poeta Śląski Augustyn Świder. Morderca jest plutonowy 73 p.p. Władysław Kulik.

× Pisma niemieckie, wychodzące w Polsce, od pewnego czasu zaczęły występować wrogo przeciwko Francji.

× Adolf Nowaczyński wygłosił kilka odczytów w Poznaniu, gdzie mu zgotowano owację.

Z CAŁEGO ŚWIATA.

× Pomimo zabiegów rządu niemieckiego, opór kolejarzy w zagłębiu Ruhry znacznie osłabł.

× Konferencja lozańska została zerwana wyłącznie tylko z przyczyny Turków.

× Generał Kuroki, zwycięzca w bitwie nad rzeką Jalu podczas wojny rosyjsko-japońskiej, zmarł, przeżywszy 79 lat.

× Rozpoczęta w lecie ub. roku budowa kabla podmorskiego łączącego Gdańsk z miejscowością Leba na Pomorzu pruskiem, została w tych dniach zakończona.

× Rosyjski syndykat górniczy zebrał już przeszło 5.000 rubli zł. na rzecz górników zagł. Ruhry.

× W Rzymie odbyły się zaręczyny księżniczki Jolanty, starszej córki króla włoskiego z hr. Calvi di Bergolo, kapitanem kawalerji, który w czasie wojny był ranny i dekorowany.

× Z Trypolitanji donoszą: Po zaciętej obronie arabowie zmuszeni byli opuścić ufortyfikowane pozycje pod Kaser-Karauli. Wojska włoskie otoczyły Tartumę, której zajęcie oczekiwane jest w tych dniach.

× Z Paryża donoszą: Do pałacu Luxemburskiego, gdzie obraduje Rada Ligi Narodów, przybyła delegacja kobiet irlandzkich i wręczyła protest przeciwko egzekucjom, dokonywanym w Irlandji.

× „Matin“ dowiaduje się, że dwum lekarzom z instytutu Rockefellera Gates'owi i Olitaky'emu udało się odnaleźć mikrob influenzy.

× Wiedeńska „Arbeiter Zeitung“ eonosi z Celowca, że wczoraj przybył tam gen. Ludendorff. Kilku set robotników zebrało się na dworcu i przyjęło Ludendorffa na okrzykami: „Morderca“, „Krwawy pies“, „Grabarz Niemiec“. Gen. Ludendorff nie mógł

w ciągu dłuższego czasu opuścić dworca. Na ulicach przyszło do starć między demonstrantami a nacjonalistami. W mieście panuje wzburzenie.

TELEGRAMY.

Po zerwaniu rokowań Lozańskich.

Flota Angielska na Morzu Śródziemnem.

PARYŻ, 7. 2. Prasa tutejsza donosi z Malty, że flota angielska jest ściągana na Morze Śródziemne. Krążownik „Cardiff“ już wczoraj zawinął do portu na Malcie, a 3 inne krążowniki są tam dziś oczekiwane. Prawdopodobnie reszta floty angielskiej atlantyckiej, która obecnie znajduje się na wodach hiszpańskich, skierowana będzie na Morze Śródziemne.

Niemcy o wystawie przemysłowej w Katowicach.

KATOWICE, 7. 2. Prasa niemiecka interesuje się żywo wystawą przemysłową w Katowicach.

„Kattowitzer Zeitung“ wyraża życzenie, ażeby przemysł polski, który ma zaopatrzyć Śląsk dostosował swe wyroby do tutejszych potrzeb, i ażeby przyswoił sobie zalety handlu niemieckiego pod względem opakowania i szybkiej ekspedycji. Również kwestja regulowania rachunków musi być uwzględniona i zastosowana do tutejszego zwyczaju.

Wychodzący w Bielsku „Schlesische Tageblatt“ w artykule, omawiającym wystawę przemysłową w Katowicach, stwierdza, że tak jak Śląsk Cieszyński przyzwyczaił się do towarów polskich tak i G. Śląsk się do nich przyzwyczaił. Dziennik ten stwierdza, że w miejsce wiedeńskich i czeskich wyrobów przemysłowych Śląsk Cieszyński zaopatruje się obecnie w towary warszawskie i łódzkie i wskutek tej zmiany nieponiósł żadnej szkody: Szczególnie przy obecnym kursie korony czeskiej i wobec niskiego stanu waluty polskiej.

Polonia Restituta.

GENEWA, 5. 2. Pat. Delegat rządu polskiego Rady Administracyjnej Międzynarodowego Biura Pracy, Franciszek Sokal udekorował orderem „Polonia Restituta“ drugiej klasy Ariura Fontaina, delegata francuskiego prezydenta Rady Administracyjnej, prof. Manheima delegata belgijskiego. De Michelisa delegata włoskiego, komisarza generalnego dla spraw emigracji oraz Carlora, wiceprezydenta Rady, delegata urzędników belgijskich. „Polonia Restituta“ trzeciej klasy otrzymał Lecoc, sekretarz międzynarodowego związku urzędników.

Obludne wykryty rządu kowieńskiego.

RYGA, 6. II. Lit. ag. tel. wobec ultimatum przesłanego przez ententę rządowi Litwy kowieńskiej w sprawie Kłajpedy donosi: Zważywszy, że wszystkie ostrzeżenia co do udziału wojsk litewskich w powstaniu w Kłajpedzie są nieuzasadnione, Rząd litewski mimo najlepszej woli nie będzie w stanie zadość uczynić zgłoszonym żądaniom. Wręczenie odpowiedzi oficjalnej na notę ententy nastąpi w najbliższych dniach.

Wybory do sejmiku na Wołyniu.

LUCK 6. II. Świeżo odbyły się wybory do łuckiego sejmiku powiatowego, do którego wybrano 15 Polaków, 10 rusinów 2 rosjan i 1 czecha.

Aresztowanie kurjera polskiego.

MOSKWA AW. Dzisiaj 6 lutego na dworcu kolejowym zatrzymano odjeżdżającego do Warszawy kurjera dyplomatycznego polskiego urzędnika delegacji repatriacyjnej Białopiotrowicza. Na skutek natychmiastowej interwencji poselstwa, Białopiotrowicz został uwolniony. Sprawcy aresztowania znikli.

Walka w zagłębiu Ruhr'y. Umizgi sowieckie w stronę Francji.

MOSKWA. Marchlewski we wstępnym artykule „Prawdy” stwierdza, że okupacja Rubry wywołana została przez samych Niemców, niespełniających zobowiązań reperyacyjnych. Odpowiedzialność za to powinna ponieść burżuazja niemiecka.

Dalsze zarządzenia francuskie.

BERLIN (A W). Z powodu dalszego oporu niemieckich urzędników celnych, władze francuskie przygotowały się do skasowania wszystkich dotychczasowych komór celnych i wprowadzenia nowych urzędów z personelem francuskim.

Sytuacja Włoch.

PARYŻ (AW). „L'Humanite” wyraża przekonanie, że niezdecydowana postawa Włoch co do Rubry, pochodzi z braku koncepcji politycznej Mussoliniego i warunków ekonomicznych Włoch, które pod względem węgla są zależne od Niemiec, natomiast w sprawie odszkodowań pragnęłyby współdziałać z Francją.

RYNEK PIENIĘŻNY.

WARSZAWA, 7. 2.

Uspokojenie dla walut zagranicznych bez większych zmian.

	gotówka
Belgia	1.917.50
Berlin	0.95—0.90
New-York	35.700—36.000—35.650
	czeki
Belgia	1.915—1.940—1.937.50
Berlin	0.90—0.87 1/2
Gdańsk	0.90—0.87 1/2
Londyn	166.500—165.000—165.700
New-York	35.500—35.600—35.500
Paryż	2.230—2.260—2.240
Szwajcaria	6.765—6.705—6.730
Wiedeń	52.00
Włochy	1.745

Bacność.

Jako dopełnienie artykułu „Kultura polska, dodaję dwa znamienne fakty. W Włocławku mieszka pewna rodzina, składająca się z trojga dzieci i matki.

Chłopcy doskonale się uczą, a jedynym środkiem utrzymania całej rodziny, są dawane przez nich korepetycje. Młodszy Michał jest słabowity i niedawno ciężko chorował, co naturalnie nietylko uszczupliło fundusze, ale jeszcze trzeba było się leczyć i siły lepszym pożywieniem podtrzymywać.

Pewna osoba dowiedziawszy się o tem, starszemu Feliksowi ofiarowała nikłą sumkę 2,000 marek; chłopiec serdecznie podziękował ale nieprzyjął, twierdząc, że jeszcze są biedniejsi od niego.

W parę dni posłano 5,000 do odnawiania na cztery oczy matce, która również nieprzyjmuje mówiąc, że się te pieniądze biedniejszym od nich przydadzą.

Według mnie odgrywa tu rolę nietylko szlachetna duma, ale jasnym płomieniem bucha tu polska kultura. Niestety takich ludzi, coraz mniej u nas.

Z tych chłopców, niebędą socjaliści, paskarze, masoni stojący na zdradzie najświętszych ideałów miłości Boga i Ojczyzny, ale będą z nich ludzie podobni tym, którzy warcili Polskę całą dźwigać na swych szlachetnych barkach.

A drugi fakt cichy, porwijający swą szlachetną prostotą. Rzecz się rozgrywa pod płotem między dwoma żebrakami. Jednej los sprzyjał i na święta uciulała sobie koszyczek mięsnych ogryzek i kości. Druga pokrecona artretyzmem czekała cierpliwie na jakiś datek litościwy.

A w tem zjawia się pierwsza, daje jej większą połowę uzebranych ochlapów i powiada: weźcie to, ja jestem zdrowsza to sobie jeszcze jakoś przedę dam radę. Niewiem czy ta babka żyje jeszcze, bo jej nigdzie niewiadać, ale napewno to wielkie polskie ofiarne serce Bóg przyjmie do swojej chwały, gdzie żebracze kosteczki na szali sprawiedliwości Bożej jak on grosz wdowi naważą. P. M.

Nowe wydawnictwa

księgarni B. Połonieckiego we Lwowie.

„Przegląd ogrodniczy” pod redakcją St. Makowieckiego, nakładem księgarni B. Połonieckiego we Lwowie, wychodzi dwa razy na miesiąc. Jedyne to fachowe pismo ogrodnicze, rozszerzone obecnie, okazuje się niezbędnym dla każdego właściciela dużego lub małego ogrodu, dla każdego hodowcy kwiatów. Wartość tego pisma polega nie tylko na doborowych artykułach, jasnych i aktualnych ze wszystkich dziedzin ogrodnictwa, lecz i na znakomych odpowiedziach, które redakcja na pytanie czytelników udziela.

Inż. Wł. Skwarczewskiego podrecznika budowlanego wyszedł zeszyt V., zawierający analizę cen. Księgarnia Polska B. Połonieckiego komunikuje nam, że do marca ukaże się całość tego dzieła.

W teatrze dla wszystkich (Wydawnictwo Księgarni Polskiej B. Połonieckiego we Lwowie) ukazały się nowe tomiki № 52 „Florek” Abrahama-wicza i Ruszkowskiego, № 34 „Drużba” Bałuckiego, № 64 „Monologi wojenne i pokojowe” J. S. Pobratymca i tegóż „Kubusia podlotkiem” № 70. Wszystkie te utwory cechuje humor tak pożądany na scenach amatorskich.

„Recordu — Świata Kobięcego” numer lutowy przynosi wielką rozmaitość artykułów z dziedziny mody i sportu; dalej artykuł J. Albinowskiej „Dola kobiety średniego stanu”, Rollego „Kobieta polska ongiś a dziś”, M. Geszwindowej „O prawdziwych koronach”, „Elegantka i jej otoczenie”, nowela Zbierzchowskiego „Smierć czy miłość”, wszechstronny dział robót ręcznych. W dziale kosmetycznym „O wążrach” i „O odmrożeniu”, drobne porady i t. d.

OFIARY

Złożono w Administracji Słowa Kuj.

Do dyspozycji Redakcji.
P. Postolski mk. 1,000.

Na osadę dla inwalidów
„Suchy Kierz”.

Za niewykorzystany z powodu pewnego nieporozumienia bilet wejściowy

na zabawę policyjną w d. 5.II 23 r. składa Komitet Organizacyjny 3.000mk.

Na Dom Sierot przy ul. Biskupiej.

Zamiast kwiatów na trumnę s. p. Dr. J. Szwejkowskiego dla uczczenia Jego pamięci składają Zalescy ze Świesza mk. 100.000.

Sprostowanie. W rubryce ofiar № 29 Słowa Kuj. mylnie wydrukowano nazwisko ofiarodawcy. Zamiast p. St. Hermanowski powinno być p. St. Hornowski.

Lokomobila

Wolfa 5—600 PS w dobrym stanie poszukiwana na natychmiast w celu kupna. Spieszne oferty uprasza
Władysław Lewandowski
Fabryka surowej tektury i papieru
Tczew (Pomorze).

PIERWSZORZĘDNA PRACOWNIA

sukien, okryć i kostjumów damskich przy muje obstalunki z własnych i powierzonych materiałów i wykonywa takowe gustownie i elegancko

Emilja Preiss, Nowy Rynek 1.

Odmrożenie. Maść (z kogutkiem) „Mrozol” leczy, goi ranki, zapobiega odmrażaniu się kończyn. Sprzedają apteki i składy apt.

Hemoroidy usuwa ból, pieczenia, swędzenia, krwawienia, — zmniejsza guzy „Varicol” Czołki he- (żyłki) morojdowe (z kogutkiem). Żądać w aptekach i skład.

Egzemę, Liszaje i t. p. usuwa maść „Lain Age” sprzedają apteki i składy apteczne. Apteka A. Gąseckiego w Warszawie.

ROZKŁAD JAZDY KOLEJĄ

OBOWIĄZUJĄCY OD DNIA 1-go CZERWCA

Z WŁOCŁAWKA ODCHODZA:

do Gdańska:	o godz.	
osobowy warszawski	12.16	
kurjer bukareszteński	14.03	
kurjer warszawski	2.47	
do Poznania:	o godz.	
kurjer warszawski	3.25	
osobowy	5.19	
do Bydgoszczy:	o godz.	
osobowy warszawski	22.19	
do Warszawy:	o godz.	
osobowy poznański	1.54	
kurjer gdański	3.54	
kurjer poznański	4.28	
osobowy bydgoski	7.41	
osobowy gdański	16.27	
do Warszawy, Lwowa i Bukaresztu:	o godz.	
kurjer gdański	14.05	

OD WYDAWNICTWA

Stosownie do uchwały Związku wydawców pism codziennych wszelkiego rodzaju nadesłane zapowiedzi, wzmianki, komunikaty i okólniki bądź to prywatnych, bądź komunalnych i rządowych instytucji, tyżące się zebrań, odczytów, i koncertów, rozpraw i t. p. będą umieszczane po uprzednim opłaceniu należności w administracji dziennika. W przeciwnym razie bez opłaty nie będą umieszczane.

Rozmaitości.

Szczególny zbieg okoliczności.

W pewnym hotelu wiedeńskim, jak wykazują rejestry policyjne, przyjeżdżo do służby w ciągu ostatnich lat siedmiu następujące osoby:

Alfred Vogler (Ptasznik), portjer; Alfred Spielvogel (Ptak grający), służący; Artur Strauss (Struś), służący; Wilhelm Lerche (Skowronek), portjer Adolf Taube (Gołąb), służący; Jadwiga Hahn (Kogut), służąca; Paweł Sperling (Wróbel), służący; Artur Rababe (Kruk), służący; Emma Meise (Sikora), służąca.

Podając powyższe zestawienie, „Zentralblatt für Okkultismus” uważa je za zjawisko tajemnicze, prędy jednak jest to tylko zabawny zbieg okoliczności.

Dla każdego autobusu.

Pewne towarzystwo autobusów w Lndynie daje możność każdemu ze swych szoferów stania się właścicielem jednego z autobusów, należących do Towarzystwa.

Oto każdy z szoferów składa 10 szylingów tygodniowo, a gdy suma składek dochodzi do 2 000 funt. sterl., wówczas odbywa się losowanie, któremu z szoferów ma przypaść autobus w udziale. Szczęśliwy wygrywający staje się właścicielem autobusu i występuje z Towarzystwa, a jego koledzy czekają na swoją kolej.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Magazyn mebli T. Dzieciolowski we Włocławku, ul. Cyganka Nr. 11 w podwórzu.

Magorzata z Andrzejewskich Górzynska poszukuje męża swego Stanisława Górzynskiego, którego miejsce pobytu nieznane od 25 lat. Gdyby ktokolwiek wiedział czy takowy żyje lub gdzie się znajduje, proszony o zawiadomienie żony zam. w Bromowie p. Radziejów.

Okazyjnie do sprzedania skrzypce, klarinet i obiektyw fotograficzny rozmiar 13x18. Wład. Piekarska 23. Dąbrowski.

Ogrodnik z chlubnymi świadectwami krajowymi i zagranicznymi poszukuje posady. Wiadomość: Włocławek. Zielony Rynek 3. Czamański.

Poszukuje się, zdolną, biegle piszącą na maszynie, korespondentkę. Oferty pisemne prosimy składać w Adm. Słowa Kujawskiego pod lit. A. B.

Potrzebny od zaraz mechanik maszynista do białej cegielni „Zazamcze” pod Włocławkiem. Wiadomość na miejscu.

Polski duet grywa na balach. Ul. Gęsia 6 m. 1.

Poszukuję pokoju z kuchnią, ewentualnie dwóch. Komorne płatne miesięcznie, bez odstępnego. Bliższe wiadomości w Administr.

Skład skór Fr. Wiczorkowskiego w Włocławku, Nowy Rynek 9, kupuje wszelkiego rodzaju surowe skóry, świeże i suche oraz końskie.

Skład materiałów wełnianych i krawieckich dodatków. Tomasz Tomczak Cyganka 16, gmach Kina Nowości.

Unieważnia się weksel zaginiony w miesiącu grudniu 1922 r. na 60.000 mk. płatny w Łodzi ul. Północna Nr. 13 u M. Grassmana. Weksel poszukuje K. Simiński we Włocławku ul. Chmielna Nr. 29.

Zgubiono wojskową kartę zwolnienia na imię Alje Wołkowicza. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji.

Zgubiono kartę bezterminowego urlopu na imię Romana Czajkowskiego. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji.

Zgubiono dokument podróży kaprala Józefa Woźnickiego. Znalazca zechce oddać do policji.

Kupujcie Pożyczkę Złotą!